

« مفاهیم قرآن از زبان قرآن: »

جلسه هفتم — دور یازدهم — ۲۵ اردیبهشت ۱۴۰۱

در محضر سورۂ سبا:

پرسش ۱:

« مورد: ۴۹۰ »:

« نذر کردن » چه کاری است؟

« نَذْر کردن » یعنی:

« متعهّد و مکلف و واجب » کردن

کاری « غیر واجب » بر خود،

برای تحقّق یک « نیت خیر »:

وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ
أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ

فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ وَ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ

(بقره/۲۷۰)

و هر نفقه‌ای را که انفاق یا هر نذری را که با خود عهد کردید،
قطعاً خداوند آن را می‌داند، و برای ستمکاران هیچ حمایتی نیست.

در واقع « **نَذْر** کردن »،

نوعی « **تجهیز** فردی » است،

و « **إِنْذَار** »،

هشدار « **تجهیز** کننده عمومی » است.

پرسش ۲:

« بهترین نذر کنندگان » تاریخ؟

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَّاظِرٌ يَشْرَبُونَ مِنْ كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا كَافُوراً (٥) ... (٦)

١- يُوفُونَ بِالنَّذْرِ، ٢- وَ يَخَافُونَ يَوْماً كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيراً (٧)

٣- وَ يُطْعَمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِيناً وَ يَتِيماً وَ أُسِيراً (٨)

٤- إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنْكُمْ جَزَاءً وَ لَا شُكُوراً (٩)

٥- إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبَّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا (١٠) فَوَقَاهُمُ اللَّهُ شَرَّ ذَلِكَ الْيَوْمِ وَ لَقَّاهُمْ نَضْرَةً وَ سُرُوراً (١١)

٦- وَ جَزَاهُمْ بِمَا صَبَرُوا جَنَّةً وَ حَرِيرًا (إنسان/ ١٢)

پرسش ۳:

آیا نَذْرُ فرزند توسط مادر مجاز است؟

إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ

إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا

فَتَقَبَّلَ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ (آل عمران/ ٣٥)

وقتی همسر عمران گفت: خدایا؛ آنچه در شکمم دارم را نذر تو کردم
تا (امور دنیوی) آزاد و (فقط بندهٔ تو) باشد، پس از من بپذیر که تو قطعاً شنوای دانایی.

طبق آیه ۲۳۳ سوره بقره،

« **فرزند** » فقط برای « **پدر** » است،

اما با اِرتحالِ حضرت « **عمران** » علیه السلام،

« **مادر** » حضرت مریم سلام الله علیهما از توقعِ خود گذشت،

و فرزندش را برای خدمت به معبد « **نذر** » نمود.

« نَذْرٌ » بدون « خواسته »:

« مریم » بگو: من برای خدا « نذر سکوت » دارم:

... فَقُولِي: اِنِّی نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا

فَلَنْ اَكَلَمَ الْيَوْمَ اَنْسِيًا (مریم/۲۶)

... بگو: من برای رحمان روزه نذر کردم

و امروز با هیچ انسانی حرف نمی‌زنم.

آیة ۳۸:

وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي آيَاتِنَا مُعَاجِرِينَ

أُولَئِكَ فِي الْعَذَابِ مُخَضَّرُونَ

(سبأ/۳۸)

و آنها که برای (بی اثر کردن) آیات ما (دائماً) تلاش می کنند،
تا (به خیال خودشان، ما و مجاهدین مؤمن ما را) درمانده کنند،
آنها قطعاً برای مجازات خاصی احضار می شوند.

پرسش ۴:

« پیام آیه » چیست؟

۱- « **جنگِ فرهنگی** شیاطین »،

« **علیه تجلیاتِ حق** »،

« **تعطیلی** » ندارد:

وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ ...

واکنشهای « منفی » به آیات الهی:

... وَإِنْ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ عَنِ آيَاتِنَا **لَغَافِلُونَ** (يونس/٩٢)
وَمَا تَأْتِيهِمْ مِّنْ آيَةٍ مِّنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا **مُغْرَضِينَ** (أنعام/٤)
... فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ بِمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا **يَظْلِمُونَ** (أعراف/٩)
... سَنَجْزِي الَّذِينَ **يَصْدِفُونَ** عَنِ آيَاتِنَا سُوءَ الْعَذَابِ ... (أنعام/١٥٧)
... إِنَّ الَّذِينَ **كَفَرُوا** بِآيَاتِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ... (آل عمران/٤)
وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ **كَذَبُوا** بِآيَاتِ اللَّهِ فَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ (يونس/٩٥)
أ... وَ **مَا يَجْحَدُ** بِآيَاتِنَا إِلَّا **الْكَافِرُونَ** (٤٧) ... إِلَّا **الظَّالِمُونَ** (عنكبوت/٤٧)
كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا **عَنِيدًا** (مدثر/١٦)
لَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ **يُجَادِلُونَ** فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنِّي يُصْرَفُونَ (غافر/٦٩)
وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا **مُعَاجِرِينَ** أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ (حج/٥١)

۲- « دشمنی شیطان صفتان »،

فقط با « آیاتِ روشنگرِ الهی » است،

آنها با « خودِ افراد » (اگر مؤمن نباشند)،

هیچ کاری ندارند:

قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزَنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ،

فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ

وَلَكِنَّ الظَّالِمِينَ بِآيَاتِ اللَّهِ يَجْحَدُونَ (۳۳)

وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ ... (أنعام/۳۴)

ما می دانیم که آنچه می گویند تو را غمگین می کند اما آنها تو را تکذیب نمی کنند،
بلکه ^{۲۸}ظالمین، آیات خدا را انکار می کنند * لذا رسولان قبل از تو هم تکذیب شدند ...

قَالُوا: يَا صَالِحُ؛ قَدْ كُنْتَ فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَذَا

أَتَنْهَانَا أَنْ نَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا؟

وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ (هود/۶۲)

گفتند: ای صالح به راستی تو قبل از این بین ما مایهٔ امید بودی،

آیا ما را از پرستش آنچه پدرانمان می پرستیدند باز می داری؟

و بی گمان ما از آنچه تو ما را بدان می خوانی سخت مشکوکیم.

آیة ۴۳:

وَإِذَا تُلِي عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ

قَالُوا: ١-، ٢-، ٣-، .. (سبأ/٤٣)

و اگر آیات تابناک ما بر آنها «تلاوت» شود،

اینگونه «واکنش» نشان می دهند:

۱- قَالُوا: مَا هَذَا إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُكُمْ

۲- وَ قَالُوا: مَا هَذَا إِلَّا إِفْكٌ مُفْتَرٍ،

۳- وَ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ: إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ

(سبأ/۴۳)

۱- گویند: این جز مردی نیست که می خواهد شما را از آنچه پدرانتان می پرستیدند باز دارد،

۲- و می گویند: این جز دروغی بر بافته نیست،

۳- و آنها که به حقّی³² به سویشان آمد کافر شدند می گویند: این جز افسونی آشکار نیست.

پرسشی ۵:

«تلاوت آیات» باید چگونه باشد؟

اول: « **تلاوت آیات یِّنات** »،

باید عاملِ « **بیداریِ مؤمنین** » باشد،

و آنها را از هر نوع « **غفلت و جهالت و رخوت** »،

و « **کسالت و حاشینه‌نشینی و بی‌مسئولیتی** »،

برهاند.

دوم: « **تلاوت آیات یِّنات** »،

باید به نحوی باشد که

« منافقین آب زیر کاه »، « **احساسِ خطر** » کنند،

و آنها را به « خودابرازی » و « افشاء کینه‌توزی »

و « موضعگیری‌های منافقانه خود » بکشاند.

پریشانی

» مورد: ۴۹۱ «:

» افک « چیست؟

(« خالی‌بندی »، ممکن است برای مزاح و سرگرمی باشد، اما:) « **اِفک** »،

« مبنا قرار دادن پندارهای خود » برای « تحریفِ حقایق »،

و « ایجاد خدشه در وقایع » و « شکستن حُرمت خواص »،

و « منحرف کردن نگاه و تحلیل و باورهای مردم » است.

مؤتَفِک: فردی است که وقایع اجتماعی را به شکل دلخواهش،

« روایت » می‌کند تا حقّ را از صورت و مسیر اصلیش خارج کند.

پرستی ۷:

« إفک »، « محصول »

کدام « قشر » جامعه است؟

« **اِفک** » را

قطعاً « مردمِ عادی »، مطرح نمی‌کنند،

بلکه « روشنفکرانها » و « صاحبان رسانه »،

و برخی « نویسندگان » و « فیلم‌سازها »،

و ⁴² « تحصیلکرده‌ها » از چنین فرصتی برخوردارند.

پرستی ۸:

فرق « دروغ و افک » چیست؟

« **دروغ** »، « **خلاف** باورِ خود » سخن گفتن است،

« **تُهْمَت** »،

« **کار** خلافی » را به دیگری نسبت دادن است،

اُمّا « **اِفْک** »،

طرح « **وارونه** وقایع » برای بدبین کردن مردم است.

پریشانی ۹:

محله «نزول شیاطین» کجاست؟

هَلْ أَنْبِئُكُمْ عَلَىٰ مَنْ تَنْزِلُ الشَّيَاطِينُ؟ (۲۲۱)

تَنْزِلُ عَلَىٰ كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ

(شعراء/۲۲۲)

آیا شما را خبر دهم که شیاطین بر که نفوذ می کنند؟
آنها در هر دروغزن و تحریف گر مجرمی نفوذ می کنند.

« تحریف گران »

قرآن را « محرّف » می نمایند:

وَإِذَا تُلِيٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ،

قَالُوا: مَا هَذَا إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُكُمْ وَقَالُوا:

مَا هَذَا إِلَّا إِفْكٌ مُّفْتَرًى وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ:

إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ (سبأ/۴۳)

و چون آیات تابناک ما بر آنها مطرح می شود گویند: این مردیست که می خواهد شما را از آنچه پدرانتان می پرستیدند باز دارد و می گویند: این (اسلام) جز دروغی بافته شده نیست، و آنها که به حق چون به سویشان آمد کافر شدند می گویند این (قرآن) جز افسونی آشکار نیست.

چند نمونه از «ایفک»:

مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ

وَأُمُّهُ صِدِّيقَةٌ كَانَا يَأْكُلَانِ الطَّعَامَ

انْظُرْ كَيْفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ الْآيَاتِ ثُمَّ **انْظُرْ أَنَّى يُؤْفَكُونَ** (مائده/٧٥)

وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرُ ابْنُ اللَّهِ وَ قَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ

ذَلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَهِهِمْ يُضَاهِيُونَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ

قَاتَلَهُمُ اللَّهُ **أَنَّى يُؤْفَكُونَ** (توبه/٣٠)

إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْحَبِّ وَالنَّوَى يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ

وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ ذَلِكَمُ اللَّهُ **فَإِنِّي** **تُؤَفِّكُونَ** (أنعام/٩٥)

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَبْدَوُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ

قُلْ: اللَّهُ يَبْدَوُا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ **فَإِنِّي** **تُؤَفِّكُونَ** (يونس/٣٤)

در کدام دانشگاه اسلامی، « **خدا** و **آخرت** » مطرح است؟

« منافقین تحریف‌گر »،

« چهره غلط‌اندازی » دارند:

وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ

وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ كَأَنَّهُمْ خُشُبٌ مُّسْنَدَةٌ يَّحْسِبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ

هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرَهُمْ قَاتِلَهُمُ اللَّهُ أَنَّى يُؤْفَكُونَ (منافقون/۴)

و چون آنها را بینی ظاهرشان تو را متعجب می کند

و چون سخن گویند گفتارشان را می شنوی، گویی آنها چوب‌هایی پشت بر دیوارند

آنها هر فریادی را علیه خود و به زیان خود می‌پندارند،

از آنها پرهیز زیرا که آنها دشمن‌اند، خدا بکشدشان چقدر (حقایق را) تحریف می‌کنند.

اکثر مردم در معرضِ «**اِفک**» اند:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ! اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ

هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللَّهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَ الْأَرْضِ؟

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَنى تُؤْفَكُونَ (فاطر/۳)

ای مردم؛ نعمت‌های الهی را به خودتان یادآوری کنید،

آیا خالق غیر از خداست که شما را از آسمان و زمین روزی می‌دهد؟

اما خدایی جز او نیست، پس چرا و چگونه (از حق) منحرف می‌شوید؟

پرسش ۱۰:

« رسوا کنندۀ افک » چیست؟

« معجزه », « ابطال کننده » إفک است:

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ

فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ (أعراف/۱۱۷)

و به موسی وحی کردیم که عصایت را بینداز

پس ناگهان آنچه را (به دروغ علیه حضرت موسی) بافته بودند، فرو بلعید.

پریشانی ۱۱:

آیا « اِفک »

برای مؤمنین « زیان آور » است؟

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالنِّفَاقِ

عُصْبَةٌ مِنْكُمْ

لَا تَحْسِبُوهُ شَرًّا لَّكُمْ بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ... (نور/۱۱)

همانا آنها که آن « تحریف دروغ » را مطرح کردند گروهی از خود شما بودند،
آن را برای خود « تهدید » میپندارید بلکه برایتان « فرصت » است

پرسش ۱۲:

« وظیفه مؤمنین »

در قبال « افک » چیست؟

لَوْ لَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ

ظَنُّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَأَنْفُسِهِنَّ خَيْرًا

وَقَالُوا: هَذَا إِفْكٌ مُبِينٌ؟ (نور/۱۲)

چرا وقتی آن (واقعۀ تحریف شده) را شنیدید،

مردان و زنان مؤمن گمان نیک به خود نکردند،

و (به یکدیگر) نگفتند که این «تحریف و بهتانی آشکار» است؟

پس « مردان و زنان مؤمن »،

« شایعات » و « تحلیلِ فاسقین »،

« علیه خودی‌ها » را

نباید « باور » و نباید « منتشر » کنند.

« شایعه » را:

« دشمن » می سازد،

« نادان » نشر می دهد،

« احمق » باور می کند.

شایعات فضای
مجازی زیادند،
بی تحقیق، **باور نکنید!**

هرچه را شنیدی (بدون بررسی) برای مردم بازگو نکن
که همین برای دروغگویانی تو کافی است

راحم علی مدظلہ العالی

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحَقِّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْكَ

صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

وَاجْعَلِ النُّورَ فِي بَصَرِي وَالبَصِيرَةَ فِي دِينِي

وَالْيَقِينَ فِي قَلْبِي وَالْإِخْلَاصَ فِي عَمَلِي وَالسَّلَامَةَ فِي

نَفْسِي وَالسَّعَةَ فِي رِزْقِي وَالشُّكْرَ لَكَ أَبَدًا مَا أَبْقَيْتَنِي.

اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى رَسُوْلِكَ

